

OC pilota bezzałogowego statku powietrznego

- Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym
- Ogólne warunki ubezpieczenia

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pilota bezałogowego statku powietrznego

Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym

Przedsiębiorstwo: Wiener TU S.A. Vienna Insurance Group Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. (dalej Wiener),

Polska, zezwolenie Ministra Finansów z 31 stycznia 1990, DMU-006-5-90

Produkt: Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pilota bezałogowego statku powietrznego

Pełne informacje podawane przed zawarciem umowy ubezpieczenia oraz informacje dotyczące umowy są podane w innych dokumentach.

Jakiego rodzaju jest to ubezpieczenie?

Produkt obejmuje ubezpieczenia z grupy 11 działu II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Ubezpieczenie jest skierowane dla pilotów bezałogowych statków powietrznych.

Co jest przedmiotem ubezpieczenia?

- ✓ Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna pilota bezałogowego statku powietrznego, wykonującego operacje systemu bezałogowego statku powietrznego w:
  - kategorii „otwartej” lub
  - kategorii „szczególnej”,określonych szczegółowo w art. 4 i 5 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/947.
- ✓ Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody w mieniu lub szkody na osobie, powstałe w związku z eksploatacją bezałogowych statków powietrznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- ✓ Ochrona może być udzielana w dwóch opcjach:
  - w wariantcie rekreacyjnym;
  - w wariantcie rekreacyjnym i wariantcie profesjonalnym jednocześnie.
- ✓ Ustalona suma gwarancyjna określona jest w polisie łącznie dla szkód na osobie i szkód w mieniu i ulega wyczerpaniu o kwoty wypłaconych odszkodowań, aż do jej wyczerpania.
- ✓ Odpowiedzialność Wiener za szkody w wariantcie profesjonalnym, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.

Czego nie obejmuje ubezpieczenie?

- X Ubezpieczeniem nie może być objęta odpowiedzialność cywilna pilota bezałogowego statku powietrznego, wykonującego operacje systemu bezałogowego statku powietrznego w kategorii „certyfikowanej”.

Jakie są ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej?

- ! Wiener nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - wyrządzone przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego umyślnie, w tym także szkody spowodowane usiłowaniem lub dokonaniem przestępstwa, samobójstwa, samookaleczenia lub świadomego spowodowania rozstroju zdrowia;
  - powstałe wskutek posiadania lub używania materiałów wybuchowych, petard, środków pirotechnicznych i innych podobnie działających środków;
  - powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego oraz wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów, demonstracji, lokautów oraz sabotażu, aktów terroru;
  - powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni jonizujących, laserowych, maserowych, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu oraz skażenia radioaktywnego, biologicznego, chemicznego lub napromieniowania;
  - będące następstwem zdarzeń zaistniałych przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie jego trwania;
  - w środowisku naturalnym;
  - w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych – również w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wykonał obowiązku ubezpieczenia;
  - w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajęтым lub zarekwirowanym przez uprawniony podmiot.
- ! Wiener nie ponosi odpowiedzialności za szkody powstałe podczas:
  - użytkowania bezałogowych statków powietrznych innych niż określone w niniejszej klauzuli;
  - użytkowania bezałogowych statków powietrznych niesprawnych technicznie;
  - wykonywania lotów bezałogowego statku powietrznego, bez zgody zarządcy następujących terenów, obiektów, obszarów lub urządzeń, nad:
    - terenami zamkniętymi, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne,
    - obiektami jądrowymi, o których mowa w art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
    - obszarami, obiektami i urządzeniami, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 lit a i b, pkt 2 lit a i b ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia,
    - jednostkami wojskowymi i poligonami;
  - wykonywania lotów o podwyższonym ryzyku;
  - startu, lotu lub lądowania bezałogowego statku powietrznego w strefach powietrznych:
    - objętych zakazem lotów,
    - bez wymaganego zgłoszenia lub zgody dla danej strefy powietrznej,
    - wykonanego z naruszeniem warunków lotu określonych przez zarządcę terenu,chyba że nastąpiło przymusowe lądowanie lub start i lądowanie w związku z sytuacją zagrażającą bezpieczeństwu lotu;
  - przewożenia materiałów niebezpiecznych;
  - wykonywania operacji na innym terytorium niż wskazane w polisie.
- ! Wiener nie odpowiada również za szkody powstałe:
  - wskutek nieprzestrzegania przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego przepisów krajowych, wspólnotowych i międzynarodowych dotyczących zasad wykonywania operacji systemu bezałogowego statku powietrznego;
  - podczas wykonywania operacji systemu bezałogowego statku powietrznego przez osobę nie posiadającą ważnej licencji pilota albo innego ważnego dokumentu uprawniającego do wykonywania lotów na danym typie bezałogowego statku powietrznego i w danych warunkach;
  - podczas działania pilota bezałogowego statku powietrznego w stanie nietrzeźwości, albo wstanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - podczas wykonywania lotów innych rekreacyjne, o ile nie zostały one objęte ochroną w wariantcie profesjonalnym, wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.
- ! Wiener nie pokrywa również utraconego zysku, jakichkolwiek strat pośrednich oraz kar i grzywnien nałożonych na ubezpieczającego lub ubezpieczonego.

Gdzie obowiązuje ubezpieczenie?

- ✓ Ubezpieczenie obowiązuje w Polsce;
- ✓ Za opłatą dodatkowej składki ochrona może zostać rozszerzona na cały świat, z wyłączeniem USA, Japonii i Kanady.

Co należy do obowiązków ubezpieczonego?

- Ubezpieczający jest zobowiązany do zapłacenia składki ubezpieczeniowej.
- Ubezpieczający i ubezpieczony mają następujące obowiązki:
  - na początku umowy ubezpieczenia:
    - udzielić zgodnie z prawdą odpowiedzi na pytania zadane przez Wiener;
  - w czasie trwania umowy ubezpieczenia:
    - zawiadomić Wiener o zmianach okoliczności, o które Wiener zapytywało przed zawarciem umowy ubezpieczenia;
    - przestrzegać przepisów dotyczących użytkowania i ruchu bezzałogowych statków powietrznych obowiązujących w kraju i zagranicą.
  - w celu zgłoszeniu roszczenia:
    - złożyć zawiadomienie o szkodzie do Wiener, zawierające opis okoliczności zdarzenia oraz stwierdzonych szkód i strat;
    - na żądanie Wiener dostarczyć zeznania świadków, kosztorysy lub faktury napraw albo zakupu uszkodzonego mienia a w razie szkody na osobie – dokumentację medyczną lub rehabilitacyjną oraz potwierdzenia poniesionych kosztów.

Jak i kiedy należy opłacać składki?

Składka za ubezpieczenie płatna jest przez ubezpieczającego jednorazowo poprzez bramkę płatniczą, w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia.

Kiedy rozpoczyna się i kończy ochrona ubezpieczeniowa?

- Ochrona rozpoczyna się od dnia oznaczonego w dokumencie potwierdzającym zawarcie umowy ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
- Ochrona kończy się:
  - z upływem okresu, na który umowa ubezpieczenia jest zawarta;
  - z końcem okresu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia;
  - z dniem rozwiązania umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym;
  - z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego;
  - z upływem ostatniego dnia dodatkowego terminu na opłacenie raty składki wyznaczonego w wezwaniu do zapłaty;
  - z chwilą wyczerpania sumy gwarancyjnej;
  - z chwilą śmierci ubezpieczonego;
  - z dniem wystąpienia z umowy ubezpieczenia przez jedną osobę, na której rachunek umowa jest zawarta.

Jak rozwiązać umowę?

Oświadczenie ubezpieczającego dotyczące rozwiązania umowy powinno być sporządzone na piśmie i dostarczone Wiener za potwierdzeniem odbioru lub przesłane listem poleconym.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZEŃ DETALICZNYCH
zatwierdzone Uchwałą Zarządu Wiener nr 29/17 z dnia 07 lutego 2017 r.

Informacja o istotnych postanowieniach szczególnych warunków ubezpieczenia,
o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji		Numer jednostki redakcyjnej OWU
Przesłanki, których zaistnienie zobowiązuje Wiener do wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Ogólne warunki ubezpieczeń detalicznych	§ 3, § 7, § 13 ust. 1-3, § 14, § 16, § 17, z uwzględnieniem odpowiednich pojęć zawartych w § 2
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności Wiener uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania lub jego obniżenia	Ogólne warunki ubezpieczeń detalicznych	§ 3 ust. 2 i 3, § 4, § 7, § 13 ust. 4, z uwzględnieniem odpowiednich pojęć zawartych w § 2

Część 1	OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZEŃ DETALICZNYCH	
I.	POSTANOWIENIA OGÓLNE I DEFINICJE	7
§ 1	Postanowienia ogólne	7
§ 2	Jak należy rozumieć pojęcia użyte w OWU	7
II.	PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA	7
§ 3	Jaki jest przedmiot i zakres ubezpieczenia	7
§ 4	Jakie są generalne wyłączenia odpowiedzialności Wiener	7
III.	UMOWA UBEZPIECZENIA	7
§ 5	Jak zawrzeć umowę ubezpieczenia	7
§ 6	Czy można zawrzeć umowę ubezpieczenia na rachunek innej osoby	7
§ 7	Kiedy rozpoczyna się i kończy odpowiedzialność Wiener	7
§ 8	Kiedy i z jakich powodów umowa ubezpieczenia wygasa	7
IV.	SUMA UBEZPIECZENIA	8
§ 9 J	ak ustala się sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną	8
V.	SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA	8
§ 10	Jakie są zasady opłacania składki i od czego zależy jej wysokość	8
§ 11	Kiedy przysługuje zwrot składki	8
VI.	PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY	8
§ 12	Jakie są obowiązki Wiener wynikające z umowy ubezpieczenia	8
§ 13	Jakie są obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego wynikające z zawarcia umowy ubezpieczenia	8
§ 14	Jakie są obowiązki ubezpieczonego po powstaniu szkody	9
§ 15	Kiedy Wiener ma obowiązek udostępnić dokumenty	9
VII.	OGÓLNE ZASADY USTALENIA WYPŁATY ŚWIADCZENIA LUB ODSZKODOWANIA	9
§ 16	Na czym polega i jak odbywa się postępowanie wyjaśniające	9
§ 17	Obowiązki Wiener po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie	9
VIII.	POSTANOWIENIA KOŃCOWE	9
§ 18	Jak należy złożyć reklamację	9
§ 19	Kiedy Wiener przysługują roszczenia regresowe	9
§ 20	Jak należy składać zawiadomienia i oświadczenia stron	9
§ 21	Przetwarzanie danych osobowych	9
§ 22	Od kiedy obowiązują OWU	9
Część 2	Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pilota bezzałogowego statku powietrznego	
§ 1	Postanowienia ogólne	11
§ 2	Jak należy rozumieć pojęcia użyte w Klauzuli	11
§ 3	Jak jest przedmiot i zakres ubezpieczenia	11
§ 4	Jakie są ograniczenia zakresu ochrony i wyłączenia odpowiedzialności	11
§ 5	Jak ustalana jest suma gwarancyjna i jej limity	11
§ 6	W jaki sposób ustalana jest składka	11
§ 7	Jakie są dodatkowe obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego po zawarciu umowy	12
§ 8	Jakie są dodatkowe obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego po powstaniu szkody	12
§ 9	W jaki sposób ustala się wysokość odszkodowania lub świadczenia	12

Część 1 – POSTANOWIENIA WSPÓLNE

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE I DEFINICJE

§ 1 Postanowienia ogólne

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia (zwane dalej OWU) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Wiener Towarzystwem Ubezpieczeń Spółką Akcyjną Vienna Insurance Group (zwanym dalej Wiener) z ubezpieczającymi.
2. W porozumieniu z ubezpieczającym, do treści umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od postanowień OWU. Postanowienia takie oraz zmiany zawartej umowy ubezpieczenia wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Do spraw nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy prawa polskiego, w tym w szczególności Kodeksu cywilnego oraz aktów prawnych regulujących działalność ubezpieczeniową.
4. Umowę ubezpieczenia można także zawrzeć na cudzy rachunek. Postanowienia OWU stosuje się wówczas odpowiednio również do osoby trzeciej wymienionej w umowie ubezpieczenia, na rachunek której zawarto umowę ubezpieczenia.

§ 2. Jak należy rozumieć pojęcia użyte w OWU

Pojęcia użyte w OWU (w tym w klauzulach dodatkowych) oznaczają:

- 1) **akt terroru** – nielegalne działania i akcje organizowane z pobudek ideologicznych, religijnych, politycznych lub społecznych, indywidualne lub grupowe, prowadzone przez osoby działające samodzielnie lub na rzecz bądź z ramienia jakiegokolwiek organizacji lub rządu, skierowane przeciwko osobom, obiektom lub społeczeństwu, mające na celu wywarcie wpływu na władzę publiczną, wprowadzenie chaosu, poważne zastraszenie ludności lub dezorganizację życia publicznego przy użyciu przemocy bądź groźby użycia przemocy;
- 2) **bójka** – wzajemne starcie co najmniej trzech osób połączone z naruszeniem ich netykalności cielesnej, jeżeli osoby występują zarazem jako napastnicy oraz broniący się. Braniem udziału w bójce nie jest włączenie się do zajścia w celu przywrócenia porządku lub spokoju publicznego związane z wykonywaniem czynności służbowych oraz działanie w ramach obrony koniecznej;
- 3) **dokument ubezpieczenia** – polisa lub inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia albo przystąpienie do umowy ubezpieczenia;
- 4) **lokaut** – środek represyjny pracodawcy w stosunku do pracowników, którzy sprzeciwiają się działaniom pracodawcy sprzecznym, w ich ocenie, z interesami pracowniczymi, polegający w szczególności na stałym albo czasowym zamknięciu całości lub części zakładu pracy, zwalnianiu z pracy pracowników, odmowie wypłaty wynagrodzenia pracownikom lub pozbawieniu ich świadczeń socjalnych;
- 5) **odszkodowanie** – kwota, którą Wiener jest zobowiązane, z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, wypłacić za szkody w mieniu powstałe w wyniku zdarzenia określonego w umowie ubezpieczenia;
- 6) **przedsiębiorca** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której przepisy prawa przyznają zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową;
- 7) **suma ubezpieczenia** – określona w umowie ubezpieczenia kwota wskazana na dane ryzyko stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Wiener za wszystkie szkody powstałe w okresie ubezpieczenia;
- 8) **suma gwarancyjna** – określona w umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Wiener;
- 9) **szkoda całkowita** – zniszczenie mienia w takim stopniu, który uniemożliwia jego dalsze użytkowanie lub gdy koszty naprawy przekroczyłyby wartość uszkodzonego mienia;
- 10) **szkoda częściowa** – uszkodzenie mienia w stopniu, który umożliwia jego naprawę, a koszt naprawy nie przekracza wartości ubezpieczonego mienia;
- 11) **szkoda na osobie** – następstwo zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci wzrostu zdrowia lub śmierci;
- 12) **szkoda w mieniu** – następstwo zdarzenia ubezpieczeniowego w postaci uszkodzenia, zniszczenia lub utraty mienia;
- 13) **świadczenie** – kwota, którą Wiener zobowiązuje się wypłacić za szkody na osobie z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia w razie zajścia zdarzenia określonego w umowie ubezpieczenia;
- 14) **ubezpieczający** – osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zawierająca umowę ubezpieczenia na własny lub na cudzy rachunek, zobowiązana do zapłaty składki ubezpieczeniowej;
- 15) **ubezpieczony** – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, na której rachunek ubezpieczający zawarł umowę ubezpieczenia (ubezpieczony może być jednocześnie ubezpieczającym);
- 16) **uprawniony** – osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego. W razie niewyznaczenia uprawnionego, świadczenie przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego według następującej kolejności: małżonkowi, dzieciom, rodzicom. W razie braku ww. osób, świadczenie przysługuje innym spadkobiercom;
- 17) **zdarzenie ubezpieczeniowe** – zdarzenie powstałe w okresie odpowiedzialności Wiener, którego wystąpienie powoduje szkodę na osobie lub szkodę w mieniu.

II. PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3. Jaki jest przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Ochroną ubezpieczeniową może być objęte mienie, odpowiedzialność cywilna lub zdrowie i życie ubezpieczonego.
2. Zakres ochrony ubezpieczeniowej określony jest w poszczególnych klauzulach dodatkowych stanowiących integralną część OWU.
3. O ile w klauzulach znajdują się wyłączenia odpowiedzialności Wiener, stanowią one uzupełnienie wyłączeń generalnych określonych w części głównej OWU.
4. W zakresie nieuregulowanym zapisami klauzul mają zastosowanie postanowienia części głównej OWU.
5. W razie różnic pomiędzy zapisami części głównej OWU a zapisami poszczególnych klauzul, pierwszeństwo mają postanowienia klauzul.

§ 4. Jakie są generalne wyłączenia odpowiedzialności Wiener

1. Wiener nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) wyrządzone przez ubezpieczonego umyślnie, w tym także szkody spowodowane usiłowaniami lub dokonaniem przestępstwa, samobójstwa, samookaleczenia lub świadomego spowodowania rozstroju zdrowia;
  - 2) powstałe wskutek posiadania lub używania materiałów wybuchowych, petard, środków pirotechnicznych i innych podobnie działających środków;
  - 3) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego oraz wyjątkowego, strajków, zamieszek, rozruchów, demonstracji, lokautów oraz sabotażu, aktów terroru;
  - 4) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni jonizujących, laserowych, maserowych, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, azbestu oraz skażenia radioaktywnego, biologicznego, chemicznego lub napromieniowania;
  - 5) będące następstwem zdarzeń zaistniałych przed datą rozpoczęcia okresu ubezpieczenia, a zgłoszonych w trakcie jego trwania;
  - 6) w środowisku naturalnym;
  - 7) w zakresie objętym systemem ubezpieczeń obowiązkowych – również w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wykonał obowiązku ubezpieczenia;
  - 8) w mieniu zatrzymanym, skonfiskowanym, zajętym lub zarekwirowanym przez uprawniony podmiot.
2. Wiener stosuje wyłączenie albo ograniczenie swojej odpowiedzialności, jeżeli pomiędzy zdarzeniem ubezpieczeniowym lub szkodą, a okolicznością wskazaną w postanowieniach dotyczących danego wyłączenia albo ograniczenia odpowiedzialności istnieje adekwatny związek przyczynowo-skutkowy, tj. gdy zdarzenie ubezpieczeniowe lub szkoda są typowym, normalnym następstwem wspomnianej okoliczności.

III. UMOWA UBEZPIECZENIA

§ 5. Jak zawrzeć umowę ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia, złożonego przez ubezpieczającego i stanowiącego jej integralną część.
2. Ubezpieczający jest obowiązany udzielić Wiener odpowiedzi na wszystkie pytania zamieszczone we wniosku lub skierowane do niego w formie pisemnej.
3. Wiener uzależnia zawarcie umowy ubezpieczenia od informacji, o które zapytało ubezpieczającego, mających wpływ na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego.
4. Okres ubezpieczenia jest wskazany w umowie ubezpieczenia, przy czym roczny okres ubezpieczenia rozumie się 365 kolejnych dni, a w roku przestępnym – 366 dni.
5. O ile nie umówiono się inaczej, umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres 1 roku lub krótszy.
6. Na wniosek ubezpieczającego, umowa ubezpieczenia może być automatycznie zawierana na kolejny identyczny okres ubezpieczenia, o takim samym zakresie ubezpieczenia, pod warunkiem zapłacenia składki w terminie wskazanym przez Wiener.
7. Wiener potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia.

§ 6. Czy można zawrzeć umowę ubezpieczenia na rachunek innej osoby

1. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na rachunek innej osoby.
2. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje Wiener wyłącznie wobec ubezpieczającego.
3. Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego odszkodowania bezpośrednio od Wiener, z wyjątkiem ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym.
4. Ubezpieczony może żądać, by Wiener udzieliło mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą jego praw i obowiązków.
5. Wiener może podnieść zarzut również przeciwko ubezpieczonemu, jeżeli zarzut ten ma wpływ na odpowiedzialność Wiener z tytułu umowy ubezpieczenia.
6. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek, obowiązki umowne, o których mowa w § 13, oraz obowiązki powstałe po powstaniu szkody, o których mowa w § 14, spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba, że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
7. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek o charakterze grupowym, przesłanki, sposób oraz termin występowania z umowy ubezpieczenia grupowego dla poszczególnych ubezpieczonych określony będzie każdorazowo w zawartej grupowej umowie ubezpieczenia na cudzy rachunek.

§ 7. Kiedy rozpoczyna się i kończy odpowiedzialność Wiener

1. Jeśli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność Wiener rozpoczyna się od dnia oznaczonego w dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia i zaplaceniu składki lub pierwszej jej raty.
2. Jeżeli zapłata składki lub jej pierwszej raty jest dokonywana z odroczonym terminem płatności, określonym w umowie ubezpieczenia, wówczas odpowiedzialność Wiener rozpoczyna się od dnia oznaczonego w polisie lub w innym dokumencie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek o charakterze grupowym, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym ubezpieczony przystąpił do umowy ubezpieczenia,
4. Odpowiedzialność Wiener kończy się z chwilą wygaśnięcia umowy ubezpieczenia w sytuacjach wskazanych w § 8.

§ 8. Kiedy i z jakich powodów umowa ubezpieczenia wygasa

1. Umowa ubezpieczenia wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta;
  - 2) z chwilą wyczerpania się sumy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem postanowień stosownych klauzul dodatkowych;
  - 3) z końcem okresu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 8 i 9;
  - 4) z dniem odstąpienia przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 2;
  - 5) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia Wiener o rozwiązaniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w sytuacjach, o których mowa w ust. 3, 5 i 7;

- 6) z upływem ostatniego dnia dodatkowego terminu na opłacenie raty składki wyznaczonego w wezwaniu do zapłaty w sytuacji, o której mowa w ust. 4;
  - 7) z dniem określonym w porozumieniu stron, o którym mowa w ust. 6;
  - 8) z dniem wystąpienia z umowy ubezpieczenia przez jedyną osobę, na której rachunek umowa jest zawarta w dniu wystąpienia z umowy ubezpieczenia przez tę osobę, zgodnie z ust. 10.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a jeżeli ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia Wiener nie poinformowało ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie.
  3. Jeżeli Wiener ponosi odpowiedzialność przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w ustalonym terminie, Wiener może rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosiło odpowiedzialność. W razie niewyowiedzenia umowy, wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała niezapłacona składka.
  4. W razie opłacania składki w ratach, niezapłacenie w ustalonym terminie kolejnej raty składki może spowodować ustanie odpowiedzialności Wiener, jeżeli Wiener po upływie tego terminu wezwało ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności.
  5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron umowy ubezpieczenia może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona może w ciągu 14 dni rozwiązać umowę ze skutkiem natychmiastowym.
  6. Dopuszcza się rozwiązanie umowy ubezpieczenia za porozumieniem stron przed końcem okresu ubezpieczenia, w szczególności jeżeli ma to na celu zawarcie kolejnej umowy ubezpieczenia na podstawie OWU lub zawarcie umów innych rodzajów ubezpieczeń z Wiener na ten sam okres ubezpieczenia (tzw. wyrównanie okresów ubezpieczenia).
  7. Umowa ubezpieczenia zawarta na czas określony może być rozwiązana przez Wiener ze skutkiem natychmiastowym w sytuacjach wskazanych w przepisach prawa, a także z ważnych powodów, za które uważa się:
    - 1) zatajenie lub podanie nieprawdziwych okoliczności, o które Wiener zapytywało przed zawarciem umowy, a które miały wpływ na ocenę ryzyka ubezpieczeniowego lub wysokość należnej składki;
    - 2) popełnienie przez ubezpieczającego przestępstwa pozostającego w związku z zawarciem lub wykonywaniem umowy ubezpieczenia.
  8. Ubezpieczający może rozwiązać umowę ubezpieczenia w każdym czasie, z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia. Wypowiedzenie wymaga formy pisemnej.
  9. Umowę ubezpieczenia automatycznie zawartą na kolejny okres ubezpieczenia ubezpieczający może wypowiedzieć najpóźniej na jeden miesiąc przed jej zakończeniem. Okres wypowiedzenia wynosi 14 dni i rozpoczyna się w ostatnim dniu miesiąca, w którym dokonano wypowiedzenia. Wypowiedzenie wymaga formy pisemnej.
  10. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na rachunek innej osoby, osoba ta ma prawo wystąpić z umowy ubezpieczenia, składając pisemne oświadczenie Wiener. Wystąpienie ma skutek w dniu następnym po złożeniu oświadczenia, chyba że osoba występująca z umowy ubezpieczenia ustaliła z Wiener inaczej. Postanowienia niniejszego ustępu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia z grupy 1 (ubezpieczenia wypadku) oraz grupy 2 (ubezpieczenia choroby) działu II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
  11. Wygaśnięcie umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w którym Wiener udzielało ochrony ubezpieczeniowej.
  12. Zapłata składki lub kolejnej raty składki po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia nie skutkuje ponownym zawarciem tej umowy, ani też zawarciem nowej umowy na warunkach umowy, która została rozwiązana.
4. O ile z umowy ubezpieczenia nie wynika inaczej, składka lub pierwsza jej rata jest płatna w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia. Nie uważa się za zapłatę składki lub jej raty zapłaty kwoty niższej od określonej w umowie ubezpieczenia.
  5. W razie, odpowiednio, wystąpienia szkody polegającej na całkowitym zniszczeniu przedmiotu ubezpieczenia albo jego utracie bądź wyczerpania sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania, z przynależnego ubezpieczonemu odszkodowania Wiener potrąca niezapłacone raty składki z umowy ubezpieczenia, jeżeli ubezpieczony jest jednocześnie ubezpieczającym.
  6. W razie zmiany warunków umowy w trakcie jej trwania, powodującej konieczność zapłacenia dodatkowej lub uzupełniającej składki albo zwrotu składki, składkę tę przelicza się według taryfy składek obowiązującej w dacie dokonywania zmian umowy ubezpieczenia.
  7. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej jest dokonywana przelewem bankowym lub przekazem pocztowym, za datę zapłacenia składki uważa się dzień złożenia polecenia zapłaty na rachunek Wiener w banku lub w urzędzie pocztowym pod warunkiem, że na rachunku ubezpieczającego znajdowały się wystarczające środki finansowe. W przeciwnym razie, za datę zapłaty uważa się dzień uznania rachunku Wiener pełną kwotą wymaganej składki lub jej raty.
  8. Jeżeli ubezpieczający podał do wiadomości Wiener nieprawdziwe dane, które miały wpływ na wysokość naliczonej składki, zobowiązany jest (na wezwanie Wiener) do dopłaty wynikającej z różnicy pomiędzy składką należną a składką uwzględnioną w umowie ubezpieczenia. W razie zaistnienia szkody, dopłata różnicy składki staje się natychmiast wymagana.
  9. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek o charakterze grupowym, ubezpieczający jest zobowiązany poinformować Wiener, czy ubezpieczeni finansują koszt składki ubezpieczeniowej.
  10. Jeżeli ubezpieczeni nie finansują kosztu składki ubezpieczeniowej, a ubezpieczający zamierza dokonać zmiany w tym zakresie, wówczas ubezpieczający jest zobowiązany doręczyć warunki umowy każdemu z ubezpieczonych przed wyrażeniem przez niego zgody na podjęcie finansowania kosztu składki.

§ 11. Kiedy przysługuje zwrot składki

W razie rozwiązania umowy ubezpieczenia przed upływem okresu, na jaki została zawarta, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za każdy dzień niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

VI. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON UMOWY

§ 12. Jakie są obowiązki Wiener wynikające z umowy ubezpieczenia

1. Wiener ma obowiązek udostępniać informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Wiener lub wysokości odszkodowania lub świadczenia, zgodnie z postanowieniami § 15.
2. Przed zawarciem umowy ubezpieczenia Wiener zobowiązane jest doręczyć ubezpieczającemu tekst OWU.
3. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę Wiener doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty, Wiener jest obowiązane zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczaniu tego dokumentu, wyznaczając 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku, zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego nie są skuteczne, a umowa ubezpieczenia jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
4. W razie braku sprzeciwu ze strony ubezpieczającego, umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
5. Wiener jest obowiązane przedstawić ubezpieczającemu różnicę pomiędzy treścią umowy a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku, Wiener nie może powołać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego. Postanowieniami niniejszego ustępu nie stosuje się do umów zawieranych w drodze negocjacji.

§ 13. Jakie są obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego wynikające z zawarcia umowy ubezpieczenia

1. Ubezpieczający oraz ubezpieczony, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, zobowiązany jest podać do wiadomości Wiener wszystkie znane sobie okoliczności, o które Wiener zapytywało we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia albo w innych pismach przed zawarciem umowy.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczający oraz ubezpieczony, jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na rachunek innej osoby, jest zobowiązany zawiadomić Wiener o wszelkich zmianach okoliczności, o które Wiener pytało we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia lub w innych pismach przed zawarciem umowy, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek, o którym mowa w ust. 1 i 2, ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane.
4. Wiener nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 1-3 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia obowiązków, o których mowa w ust. 1-3, doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową i jego następstwa są skutkiem tych okoliczności.
5. Ubezpieczający jest obowiązany bez wezwania poinformować Wiener o zawarciu z innym ubezpieczycielem umowy ubezpieczenia dotyczącej tego samego przedmiotu w tym samym czasie i od tego samego ryzyka.
6. Ubezpieczający zobowiązany jest podać Wiener adres zamieszkania oraz adres korespondencji.
7. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego, ubezpieczający jest zobowiązany przekazać osobom przystępującym do umowy ubezpieczenia dostarczone przez Wiener informacje, które postanowienia OWU określają przesłanki wypłaty odszkodowania, a także ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności Wiener uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania lub jego obniżenia, tj. informacje, o których mowa w art. 17 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Wspomniane wyżej informacje będą przekazywane przed przystąpieniem do umowy ubezpieczenia, na piśmie, albo, jeżeli osoba zainteresowana wyrazi na to zgodę, na innym trwałym nośniku.

IV. SUMA UBEZPIECZENIA

§ 9. Jak ustala się sumę ubezpieczenia lub sumę gwarancyjną

1. Suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Wiener w okresie ochrony, chyba że strony ustaliły w umowie inny limit odpowiedzialności.
2. Suma ubezpieczenia jest określona na jedno i wszystkie zdarzenia ubezpieczeniowe.
3. Odpowiedzialność Wiener z tytułu jednej szkody jest ograniczona do wysokości limitu sumy ubezpieczenia dla danego ryzyka określonej w umowie ubezpieczenia.
4. Ubezpieczający, za zgodą Wiener i za zapłatą dodatkowej składki, może przywrócić sumę ubezpieczenia do pierwotnej wysokości lub ją podwyższyć. Przywrócona do pierwotnej wysokości lub podwyższona suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności Wiener od dnia następnego po zaplaceniu dodatkowej składki. Postanowienie to nie dotyczy sumy ubezpieczenia w ramach ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
5. Postanowienia OWU dotyczące sumy ubezpieczenia stosuje się odpowiednio do sumy gwarancyjnej.

V. SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 10. Jakie są zasady opłacania składki i od czego zależy jej wysokość

1. Wysokość składki oblicza się za czas trwania odpowiedzialności Wiener na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Wiener może zastosować indywidualną ocenę ryzyka i określić wysokość składki ubezpieczeniowej w inny sposób niż wynikający z taryfy składek w sytuacjach uzasadnionych miejscem ubezpieczenia, rodzajem ubezpieczonego mienia, sposobem jego zabezpieczenia, zgłoszonymi szkodami lub innymi czynnikami mającymi wpływ na ocenę ryzyka.
3. Składka może być płatna jednorazowo albo w ratach, zgodnie z zasadami określonymi w taryfie składek. Wysokość składki i terminy jej zapłaty Wiener potwierdza w dokumencie ubezpieczenia.

§ 14. Jakie są obowiązki ubezpieczonego po powstaniu szkody

1. Jeżeli za powstanie szkody odpowiedzialne są osoby trzecie, ubezpieczający jest obowiązany do podania Wiener wszelkich znanych informacji dotyczących tych osób.
2. Jeżeli przeciwko ubezpieczonemu w związku ze zdarzeniem ubezpieczeniowym wszczęto postępowanie karne lub cywilne, albo jeżeli poszkodowany wystąpił na drogę sądową, ubezpieczony obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić pisemnie o tym Wiener, chociażby zgłosił już Wiener fakt zaistnienia szkody.
3. Ubezpieczony nie może bez uprzedniej pisemnej zgody Wiener uznać ani zaspokoić roszczenia osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia. Nieuzgodnione uznanie lub zaspokojenie roszczenia nie wywołuje skutków prawnych względem Wiener.
4. Jeżeli zdarzenie ubezpieczeniowe jest objęte ochroną również przez innego ubezpieczyciela, ubezpieczający jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania tego ubezpieczyciela o powstaniu szkody oraz do zawiadomienia Wiener o przekazaniu takiej informacji, w szczególności przez dostarczenie kopii pisma dotyczącego złożonego zawiadomienia. Opisany wyżej obowiązek nie dotyczy szkód na osobie w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym oraz w ramach ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków.
5. Ubezpieczający obowiązany jest dostarczyć do Wiener postanowienie o umorzeniu postępowania karnego wszczętego w sprawie zgłoszonej szkody bądź odpis prawomocnego wyroku sądowego.
6. Obowiązki ubezpieczającego określone w ustępach poprzedzających spoczywają na ubezpieczonym pod warunkiem, że ubezpieczony wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.

§ 15. Kiedy Wiener ma obowiązek udostępnić dokumenty

1. Na wniosek ubezpieczającego, ubezpieczonego, osoby występującej z roszczeniem lub osoby uprawnionej z umowy ubezpieczenia, Wiener udostępni (w tym, na żądanie, w postaci elektronicznej) dokumenty i informacje gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności Wiener lub wysokości świadczenia, a także umożliwi sporządzenie kserokopii dokumentów na koszt wnioskodawcy oraz potwierdza ich zgodność z oryginałem. Wnioskodawcy mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez Wiener udostępnionych informacji.
2. Koszty sporządzenia odpisów i kserokopii obciążają wnioskodawcę, według aktualnego cennika obowiązującego w Wiener.

VII. OGÓLNE ZASADY USTALENIA WYPŁATY ŚWIADCZENIA LUB ODSZKODOWANIA

§ 16. Na czym polega i jak odbywa się postępowanie wyjaśniające

1. Zawiadomienie o szkodzie powinno zawierać opis okoliczności zdarzenia oraz stwierdzonych szkód i strat.
2. W razie powzięcia przez Wiener nowych informacji mających związek z ustaleniem zasadności zgłaszanych roszczeń lub wysokością odszkodowania lub świadczenia, Wiener, pisemnie lub w inny sposób, na który wyraził zgodę ubezpieczający, ubezpieczony lub osoba uprawniona z umowy, informuje, jakie dodatkowe dokumenty są niezbędne do ustalenia wysokości odszkodowania lub świadczenia.
3. Wiener zastrzega sobie prawo weryfikacji przedłożonych dokumentów związanych z ustaleniem okoliczności, rozmiaru i wysokości szkody, w tym rachunków i kosztorysów.
4. Przy ustaleniu rozmiaru szkody nie uwzględnia się wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej ani pamiątkowej przedmiotu ubezpieczenia oraz kosztów innowacji, ulepszeń i modernizacji.

§ 17. Obowiązki Wiener po otrzymaniu zawiadomienia o szkodzie

1. Wiener wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie:
  - 1) uznania roszczenia uprawnionego z umowy ubezpieczenia w wyniku ustaleń w toku postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania lub świadczenia;
  - 2) ugody zawartej z uprawnionym z umowy ubezpieczenia;
  - 3) prawomocnego orzeczenia sądu.
2. Wiener wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
3. Jeżeli w terminie określonym w ust. 2 wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Wiener albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, Wiener wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. W takiej sytuacji w terminie określonym w ust. 2 Wiener:
  - 1) zawiadamia pisemnie osobę zgłaszającą roszczenie oraz ubezpieczonego – jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na cudzy rachunek, a ubezpieczony nie jest osobą zgłaszającą roszczenie – o przyczynach niezaspokojenia w terminie roszczeń (w całości lub części);
  - 2) wypłaca bezsporną część odszkodowania lub świadczenia.
4. Jeżeli odszkodowanie lub świadczenie nie przysługuje lub przyznano je w innej wysokości niż wniesione roszczenia, Wiener informuje o tym na piśmie osobę występującą z roszczeniem oraz ubezpieczonego – jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na cudzy rachunek, a ubezpieczony nie jest osobą zgłaszającą roszczenie – wskazując na okoliczności oraz na podstawie prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania lub świadczenia oraz zawiadamiając o możliwości odwołania się lub o dochodzeniu roszczeń na drodze sądowej.
5. Z ostatecznej wartości odszkodowania wyliczonej przez Wiener potrąca się frazszę redukcyjną, jeżeli została ustalona.

VIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 18. Jak należy złożyć reklamację

1. Reklamację w związku z zawarciem lub wykonaniem umowy ubezpieczenia może zgłosić ubezpieczający, ubezpieczony, uposażony lub uprawniony z tej umowy.
2. Reklamację można złożyć:
  - 1) w formie pisemnej – na adres wybranej jednostki Wiener lub osobiście;
  - 2) w formie elektronicznej (formularz reklamacyjny na stronie internetowej www.wiener.pl);

- 3) ustnie (osobiście do protokołu lub telefonicznie).
3. Reklamacja powinna zawierać:
  - 1) imię, nazwisko (nazwę), adres i numer telefonu kontaktowego zgłaszającego reklamację;
  - 2) numer zgłoszenia szkody lub numer polisy;
  - 3) przedmiot reklamacji;
  - 4) uzasadnienie reklamacji, z podaniem ewentualnych dowodów.
4. Reklamacja jest rozpatrywana niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni od dnia jej otrzymania. Jeżeli z uwagi na szczególne skomplikowanie sprawy nie jest możliwe udzielenie odpowiedzi we wskazanym wyżej terminie, termin ten zostaje wydłużony do nie więcej niż 60 dni od dnia otrzymania reklamacji. Zgłaszający reklamację zostaje poinformowany o:
  - 1) przyczynie opóźnienia;
  - 2) okolicznościach, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) przewidywanym terminie rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.
5. O sposobie rozpatrzenia reklamacji Wiener powiadamia zgłaszającego reklamację w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji, przy czym udzielenie przez Wiener odpowiedzi na reklamację pocztą elektroniczną jest możliwe wyłącznie na wniosek klienta.
6. Zgłaszający reklamację może wystąpić do Rzecznika Finansowego z wnioskiem o rozpatrzenie sprawy.
7. Spór może zostać rozstrzygnięty w drodze pozasądowego postępowania w sprawie rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego, prowadzonego przez Rzecznika Finansowego (adres strony internetowej: www.rf.gov.pl), albo postępowania przed Sądem Polubownym przy Komisji Nadzoru Finansowego (adres strony internetowej: www.knfm.gov.pl).
8. Zgłaszającemu reklamację przysługuje prawo dochodzenia swoich roszczeń przed sądem powszechnym. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia bądź przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
9. Wiener podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 19. Kiedy Wiener przysługują roszczenia regresowe

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez Wiener roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na Wiener do wysokości zapłaconego odszkodowania.
2. Jeżeli Wiener pokryło tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem Wiener.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody Wiener zrzekł się roszczenia o odszkodowanie do sprawcy szkody albo je ograniczył, Wiener może odmówić wypłaty odszkodowania albo odpowiednio je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się albo ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie odszkodowania, wówczas Wiener przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego całości albo części wypłaconego odszkodowania, wraz z niezbędnymi kosztami postępowania.
4. Nie przechodzą na Wiener roszczenia przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.

§ 20. Jak należy składać zawiadomienia i oświadczenia stron

1. Wszelkie zawiadomienia i oświadczenia składane przez strony umowy ubezpieczenia winny być sporządzone na piśmie i doręczone za potwierdzeniem odbioru lub przesłane listem poleconym, o ile z postanowień umowy ubezpieczenia (w tym szczególnych regulacji OWU) nie wynika inaczej.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany poinformować Wiener o zmianie swojego adresu zamieszkania bądź siedziby.
3. Wiener jest zobowiązany poinformować ubezpieczającego o zmianie adresu siedziby.

§ 21. Przetwarzanie danych osobowych

1. Wiener, jako administrator danych osobowych zbieranych w związku z zawarciem i realizacją umowy ubezpieczenia, informuje, że zebrane dane osobowe będą przetwarzane w następujących celach:
  - 1) związanych z wykonywaniem umowy ubezpieczenia, w tym w szczególności w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego;
  - 2) archiwalnych;
  - 3) marketingu bezpośredniego usług Wiener.
2. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia, dane osobowe będą przetwarzane w celu jej wykonania, natomiast w razie odmowy udzielenia ochrony ubezpieczeniowej – w celach archiwalnych.
3. Zebrane dane osobowe będą udostępniane uprawnionym podmiotom w okolicznościach przewidzianych przepisami prawa oraz reasekuratorom współpracującym z Wiener.
4. Każdej osobie przysługuje prawo dostępu do treści swoich danych i ich poprawiania.
5. Podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale konieczne do zawarcia umowy ubezpieczenia.

§ 22. Od kiedy obowiązują OWU

1. OWU zostały zatwierdzone Uchwałą Zarządu Wiener nr 29/17 z dnia 7 lutego 2017 r.
2. OWU wchodzi w życie 1 marca 2017 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawartych począwszy od tej daty.

Członek Zarządu

Adam Dwulecki

Prezes Zarządu

Anna
Włodarczyk-Moczowska

**KLAUZULA UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ
PILOTA BEZZAŁOGOWEGO STATKU POWIETRZNEGO
zatwierdzona uchwałą Zarządu Wiener nr 128/2023 z dnia 5 grudnia 2023 r.**

Informacja o istotnych postanowieniach szczególnych warunków ubezpieczenia,
o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

Rodzaj informacji		Numer jednostki redakcyjnej OWU
Przesłanki, których zaistnienie zobowiązuje Wiener do wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pilota bezzałogowego statku powietrznego	§ 3 ust. 1, 3, 5-7
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności Wiener uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania lub jego obniżenia	Klauzula ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pilota bezzałogowego statku powietrznego	§ 3 ust. 2, 4, § 4 ust. 1-3, 6, § 8 ust. 3, 6

§ 1. Postanowienia ogólne

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą Klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczeń detalicznych, zwanych dalej OWU, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną pilota bezzałogowego statku powietrznego.
2. W umowie ubezpieczenia zawartej na podstawie OWU ma zastosowanie prawo polskie.
3. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy prawa polskiego, w tym w szczególności Kodeksu cywilnego oraz aktów prawnych regulujących działalność ubezpieczeniową oraz przepisy prawa lotniczego lub umów międzynarodowych.

§ 2. Jak należy rozumieć pojęcia użyte w Klauzuli

1. **Bezzałogowy statek powietrzny** – dowolny statek powietrzny eksploatowany lub przeznaczony do eksploatacji bez pilota na pokładzie, który może działać autonomicznie lub być pilotowany zdalnie o masie startowej nie większej niż 25 kg.
2. **Podlimit** – limit ustalony w ramach sumy gwarancyjnej, stanowiący ograniczenie odpowiedzialności Wiener z tytułu ryzyk nim objętych;
3. **Wyposażenie do zdalnego sterowania bezzałogowym statkiem powietrznym** – wszelkiego rodzaju przyrządy, wyposażenie, mechanizmy, aparaturę, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub akcesoria niezbędne do bezpiecznej eksploatacji danego bezzałogowego statku powietrznego, które nie są jego częściami składowymi i nie znajdują się na jego pokładzie;
4. **System bezzałogowego statku powietrznego** – bezzałogowy statek powietrzny i wyposażenie do zdalnego sterowania nim;
5. **Operator bezzałogowego systemu powietrznego** – dowolna osoba prawna lub fizyczna eksploatująca lub zamierzająca eksploatować co najmniej jeden system bezzałogowego statku powietrznego;
6. **Kategoria „otwarta”** – kategoria operacji systemów bezzałogowych statków powietrznych, polegająca na wykonywaniu operacji VLOS nie wymagających uzyskania zgody/zezwoleń, dla dronów o masie poniżej 25kg i lotów do maksymalnej wysokości 120m nad terenem (lub ponad przeszkodą wyższą niż 120m), w których ryzyko dla osób trzecich jest bliskie zeru, określona szczegółowo w art. 4 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/947;
7. **Kategoria „szczególna”** – kategoria operacji systemów bezzałogowych statków powietrznych, polegająca na wykonywaniu operacji VLOS/BVLOS za oświadczeniem stosowania się do standardowych scenariuszy lub wymagających uzyskania zezwolenia od właściwego organu z racji większego ryzyka dla osób trzecich w porównaniu do operacji z kategorii „otwartej”, określona szczegółowo w art. 5 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/947;
8. **Kategoria „certyfikowana”** – kategoria operacji systemów bezzałogowych statków powietrznych, polegająca na wykonywaniu operacji VLOS/BVLOS, które wymagają certyfikacji bezzałogowego systemu powietrznego na podstawie rozporządzenia delegowanego (UE) 2019/945 i certyfikacji operatora oraz, w stosownych przypadkach, uzyskania licencji przez pilota bezzałogowego statku powietrznego, określona szczegółowo w art. 6 rozporządzenia wykonawczego (UE) 2019/947;
9. **Loty o podwyższonym ryzyku** – operacje z wykorzystaniem bezzałogowych statków powietrznych, które z uwagi na rodzaj miejsca w którym wykonywane jest lot lub sposób wykorzystania bezzałogowego statku powietrznego, stwarzają zwiększone ryzyko wyrządzenia szkody w mieniu lub na osobie. Obejmują one m.in.:
  - 1) operacje wykonywane na zlecenie lub w ramach pracy na rzecz sił zbrojnych, organów bezpieczeństwa i porządku publicznego, służb specjalnych lub innych służb mundurowych, służb ratowniczych;
  - 2) wykorzystywanie bezzałogowych statków powietrznych do pracy przy lub w okolicach sieci i stacji elektroenergetycznych, gazowniczych, farm wiatrowych, fotowoltaicznych, trakcji PKP, obiektów przemysłowych, wież, kominów, zbiorników wodnych, wież transmisyjnych i anten, w celach transportowych;
10. **Pilot bezzałogowego statku powietrznego** – osoba fizyczna odpowiedzialna za bezpieczne wykonanie lotu przez bezzałogowy statek powietrzny poprzez ręczne sterowanie lotem albo – w przypadku gdy bezzałogowy statek powietrzny wykonuje lot automatycznie – poprzez monitorowanie jego kursu i utrzymywanie przez cały czas możliwości interwencji i zmiany kursu;
11. **Wariant rekreacyjny** – odpowiedzialność cywilna pilota bezzałogowego statku powietrznego, wykonującego operacje bezzałogowym statkiem powietrznym ze względu na osobiste zainteresowania, dla odpoczynku, rozrywki, nieodpłatnie i poza obowiązkami zawodowymi, w czasie wolnym od pracy;
12. **Wariant profesjonalny** – odpowiedzialność cywilna pilota bezzałogowego statku powietrznego wykonującego operacje bezzałogowym statkiem powietrznym w:
  - a) celach komercyjnych lub w związku z wykonywaniem pracy (z zastrzeżeniem § 3 ust. 4) lub
  - b) czasie udziału w zawodach, zorganizowanych imprezach, pokazach, niezależnie od faktu, czy udział w tych wydarzeniach wiąże się z uzyskaniem dochodu.

§ 3. Jak jest przedmiot i zakres ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia odpowiedzialność cywilną pilota bezzałogowego statku powietrznego, wykonującego operacje systemu bezzałogowego statku powietrznego w:
  - 1) kategorii „otwartej” lub
  - 2) kategorii „szczególnej”.
2. Przedmiotem ubezpieczenia nie jest odpowiedzialność cywilna pilota bezzałogowego statku powietrznego, wykonującego operacje systemu bezzałogowego statku powietrznego w kategorii „certyfikowanej”.
3. Zakres ubezpieczenia obejmuje odpowiedzialność cywilną pilota bezzałogowego statku powietrznego, według wyboru ubezpieczającego, w dwóch wariantach:
  - 1) wariant rekreacyjny albo
  - 2) wariant rekreacyjny i wariant profesjonalny.
4. Zakresem ubezpieczenia w wariantcie profesjonalnym nie są objęte loty o podwyższonym ryzyku.
5. Zakresem ubezpieczenia objęte są szkody w mieniu lub szkody na osobie, powstałe w związku z eksploatacją bezzałogowych statków powietrznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
6. Za opłatą dodatkowej składki zakres ochrony może zostać rozszerzony na terytorium całego świata, z wyłączeniem USA, Japonii i Kanady.

7. Zakres ubezpieczenia obejmuje szkody powstałe w okresie ubezpieczenia oraz pod warunkiem zgłoszenia roszczenia przez poszkodowanego przed upływem okresu przedawnienia. Wszystkie szkody będące wynikiem tego samego działania lub zaniechania uważa się za jedno zdarzenie ubezpieczeniowe niezależnie od liczby poszkodowanych i momentu powstania oraz przyjmuje się, że miały miejsce w chwili powstania pierwszej szkody.
8. Wiener udziela ochrony ubezpieczeniowej w granicach odpowiedzialności ubezpieczonego, określonej przepisami prawa polskiego, także w przypadku gdy szkody powstały poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
9. W granicach odpowiedzialności Wiener zobowiązane jest do pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawcy, powołanego w uzgodnieniu z Wiener, w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody oraz niezbędnych kosztów procesu lub kosztów pełnomocnika, w procesie prowadzonym na żądanie albo za zgodą Wiener, na zasadach określonych w § 5 ust. 6.

§ 4. Jakie są ograniczenia zakresu ochrony i wyłączenia odpowiedzialności

1. Niezależnie od postanowień § 4 OWU Wiener nie odpowiada za szkody powstałe podczas:
  - 1) użytkowania bezzałogowych statków powietrznych innych niż określone w niniejszej klauzuli;
  - 2) użytkowania bezzałogowych statków powietrznych niesprawnych technicznie;
  - 3) wykonywania lotów bezzałogowego statku powietrznego, bez zgody zarządcy następujących terenów, obiektów, obszarów lub urządzeń, nad:
    - a) terenami zamkniętymi, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne,
    - b) obiektami jądrowymi, o których mowa w art. 3 pkt 17 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. – Prawo atomowe,
    - c) obszarami, obiektami i urządzeniami, o których mowa w art. 5 ust 2 pkt 1 lit a i b, pkt 2 lit a i b ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r o ochronie osób i mienia,
    - d) jednostkami wojskowymi i poligonami;
  - 4) startu, lotu lub lądowania bezzałogowego statku powietrznego w strefach powietrznych:
    - a) objętych zakazem lotów,
    - b) bez wymaganego zgłoszenia lub zgody dla danej strefy powietrznej,
    - c) wykonanego z naruszeniem warunków lotu określonych przez zarządcę terenu,chyba że nastąpiło przymusowe lądowanie lub start i lądowanie w związku z sytuacją zagrażającą bezpieczeństwu lotu;
  - 5) przewożenia materiałów niebezpiecznych;
  - 6) wykonywania operacji na innym terytorium niż wskazane w polisie.
2. Wiener nie odpowiada również za szkody powstałe:
  - 1) wskutek nieprzestrzegania przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego przepisów krajowych, wspólnotowych i międzynarodowych dotyczących zasad wykonywania operacji systemu bezzałogowego statku powietrznego;
  - 2) podczas wykonywania operacji systemu bezzałogowego statku powietrznego przez osobę nie posiadającą ważnej licencji pilota albo innego ważnego dokumentu uprawniającego do wykonywania lotów na danym typie bezzałogowego statku powietrznego i w danych warunkach;
  - 3) podczas działania pilota bezzałogowego statku powietrznego w stanie nietrzeźwości, albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 4) podczas wykonywania lotów innych rekreacyjne, o ile nie zostały one objęte ochroną w wariantcie profesjonalnym, wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.
3. Wiener nie odpowiada również za szkody powstałe w bezzałogowym statku powietrznym, użytkowanym przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, bez względu na tytuł prawny do użytkowania (np.: własność, powierzenie).
4. Wiener nie pokrywa również utraconego zysku, jakichkolwiek strat pośrednich oraz kar i grzywien nałożonych na ubezpieczającego lub ubezpieczonego.
5. W ramach niniejszej klauzuli nie ma zastosowania wyłączenie określone w § 4 ust 1 pkt 7) OWU w zakresie jakim dotyczy ubezpieczenia odpowiedzialności pilotów bezzałogowych statków powietrznych.
6. Wiener nie świadczy ochrony ani nie wypłaci świadczenia w zakresie, w jakim ochrona lub wypłata świadczenia naraziłyby Wiener na konsekwencje związane z nieprzestrzeganiem rezolucji ONZ lub regulacji sankcyjnych, embarga handlowego lub sankcji ekonomicznych wprowadzonych na podstawie prawa Unii Europejskiej lub Stanów Zjednoczonych Ameryki, Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub prawa innych krajów i regulacji wydanych przez organizacje międzynarodowe, jeśli mają zastosowanie do przedmiotu umowy.

§ 5. Jak ustalana jest suma gwarancyjna i jej limity

1. Suma gwarancyjna jest określona w polisie i stanowi górną granicę odpowiedzialności Wiener i podstawę do ustalenia składki.
2. Odpowiedzialność Wiener za szkody w wariantcie profesjonalnym, ograniczona jest do wysokości podlimitu sumy gwarancyjnej określonego w umowie ubezpieczenia.
3. Ubezpieczający nie może wnioskować o zmianę sumy gwarancyjnej lub podlimitu odpowiedzialności w trakcie okresu ubezpieczenia.
4. Suma gwarancyjna jest określona łącznie dla szkód na osobie i szkód w mieniu i ulega każdorazowemu zmniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań, aż do jej wyczerpania. Zasada ta stosuje się również do podlimitów sumy ubezpieczenia.
5. Sumę gwarancyjną określa ubezpieczający według dostępnych opcji, w porozumieniu z Wiener.
6. W granicach sumy gwarancyjnej, Wiener pokrywa:
  - 1) koszty wynagrodzenia rzeczoznawcy, powołanego w uzgodnieniu z Wiener, w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody, do wysokości 30% sumy gwarancyjnej określonej dla danego zdarzenia ubezpieczeniowego;
  - 2) niezbędne koszty procesu lub kosztów pełnomocnika, w procesie prowadzonym na żądanie albo za zgodą Wiener, do wysokości 30% sumy gwarancyjnej określonej dla danego zdarzenia ubezpieczeniowego.

§ 6. W jaki sposób ustalana jest składka

Wysokość składki zależy od:

- 1) zakresu ubezpieczenia;
- 2) okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia;

- 3) sumy gwarancyjnej;
- 4) rodzaju statku powietrznego;
- 5) zakresu terytorialnego lotów.

§ 7. Jakie są dodatkowe obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego po zawarciu umowy

Ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany są przestrzegać przepisów dotyczących użytkowania i ruchu bezałogowych statków powietrznych obowiązujących w kraju i zagranicą.

§ 8. Jakie są dodatkowe obowiązki ubezpieczającego i ubezpieczonego po powstaniu szkody

1. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu zdarzenia, oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. W razie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
3. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 Wiener jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. Wiener obowiązany jest w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe choćby okazały się bezskuteczne.
5. Ubezpieczający lub ubezpieczony ma obowiązek zawiadomić Wiener o zdarzeniu ubezpieczeniowym niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni roboczych od zajścia zdarzenia lub uzyskania o nim informacji.
6. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 5, Wiener może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło Wiener ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
7. Ponadto w razie zaistnienia zdarzenia, za którego skutki Wiener może ponosić odpowiedzialność ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) powiadomić odpowiednie władze państwa, w którym nastąpiło zdarzenie;
  - 2) natychmiast zgłosić najbliższej jednostce policji każdy przypadek szkody powstałej w związku z naruszeniem prawa i przedstawić Wiener dokument potwierdzający takie zgłoszenie;
  - 3) powiadomić Wiener o postępowaniu wszczętym przez komisje badań wypadków lotniczych lub postępowaniu sądowym w związku z wypadkiem lotniczym;
  - 4) umożliwić przedstawicielowi Wiener wzięcie udziału w pracach komisji badającej przyczynę i rozmiar szkody, jeżeli Wiener wystąpi z takim wnioskiem.
8. Ubezpieczający lub ubezpieczony jest obowiązany udzielić każdej dodatkowej informacji lub udostępnić inne dokumenty, jakich w związku z powstałą szkodą może zażądać Wiener.
9. Ubezpieczający lub ubezpieczony nie może wykonywać żadnych napraw bez zgody Wiener i bez uprzednio wykonanej ekspertyzy powypadkowej za wyjątkiem naprawy mającej na celu:
  - 1) zapobieżenie zwiększeniu się szkody;
  - 2) wykonanie polecenia odpowiednich organów.

§ 9. W jaki sposób ustala się wysokość odszkodowania lub świadczenia

1. Wiener potwierdza otrzymanie zawiadomienia o szkodzie i określa dalszy tok postępowania, w tym dokumenty i informacje wymagane w toku likwidacji szkody.
2. Wiener zastrzega sobie prawo do wystąpienia w szczególności o:
  - 1) zeznania świadków, jeśli byli obecni przy zdarzeniu losowym (w formie pisemnych oświadczeń), wraz z listą świadków i ich danymi kontaktowymi;
  - 2) kosztorys lub faktury napraw albo zakupu uszkodzonego lub zniszczonego mienia;
  - 3) w razie szkody na osobie - dokumentację z przeprowadzonego leczenia lub rehabilitacji, a także dowody poniesionych kosztów z tego tytułu.
3. Jeżeli tytułem świadczenia przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jak i renty, to Wiener zaspokaja je w następującej kolejności, do wysokości sumy gwarancyjnej:
  - 1) świadczenia jednorazowe;
  - 2) renty czasowe;
  - 3) renty dożywotnie.
4. W przypadku zgłoszenia z umowy ubezpieczenia roszczenia wyrażonego w walucie obcej Wiener wypłaci odszkodowanie w złotych, według kursu średniego NBP obowiązującego w dniu wypłaty należnego odszkodowania lub świadczenia.

Wiener TU S.A. Vienna Insurance Group
ul. Wołoska 22A
02-675 Warszawa

wiener.pl

